

Orman Tanımı

Ege Orman Vakfı Selçuk Belevi Fıstıkçamı Ağaçlandırması

Orman nedir?" sorusunun yanıtına hemen herkes veya her bilim alanı ormana kendi bakış açısı ve önceliklerine göre bir yaklaşımda bulunmaktadır. Her bilim adamı veya uygulayıcı kendi bakış açısı, bilgi birikimi ve ilgi alanı doğrultusunda farklı değerlendirmeler yapmaktadır.

Orman ; **ekolojik, işlevsel ve politik** olmak üzere üç farklı şekilde tanımlanmaktadır.

Botanik bakış açısından orman, başta ağaç olmak üzere çalılar, otsu bitkiler ve *epifitleri içeren bir bitki birliği olarak tanımlanabilir. Bu tanımda yer verilen ağaçlar, mantarlar ve diğer mikroorganizmalar ile simbiyoz halinde yaşar ve birçoğu **polen ve tohumların** taşınması için başta arılar olmak üzere hayvanlara bağımlıdır. Böylece orman kavramını sadece botanik açıdan açıklamaya çalışmak yeterli olmaz. Kaldı ki ağaçlar ve diğer bitkiler ile hayvanlar, yani sadece canlılar da ormanı tanımlamak için yetmez. Ormanı açıklamak için toprak, güneş, ışık, su, rüzgâr, yangın gibi diğer faktörlerin de değerlendirilmesi gerekir. Sözelimi ormanlarımızın çok önemli bölümünü içeren ve botanik açıdan açık tohumlular (gymnosperm) olarak adlandırılan ağaçların büyük bir çoğunluğunun üremesi rüzgârlarla taşınan polenlere bağlıdır. Bu durumda orman kavramını rüzgârdan bağımsız olarak değerlendirmek ne kadar anlamlı olacaktır? Bu nedenle bir sınıflandırma yapabilmek için ormanı daha geniş bir bakış açısıyla yani ekolojik çerçeveden ele almak tercih edilebilir.

*(epifit;bazı bitkiler diğer bazı bitkileri sadece konak olarak kullanırlar ve onlara zarar vermeden konum ve destek sağlamak için üzerlerinde büyür ve gelişirler. Bu tip bitkiler toprakta kök yapmazlar. Bu şekilde hayatını devam ettiren bitkilere "epifit" adı verilir.

Ekolojik yaklaşımlar daha çok arazinin gerçek özellikleri üzerine yoğunlaşmaktadır. Bu çerçevede orman tanımı, alan üzerinde yer alan canlı veya cansız ögeler ile bunlar arasındaki etkileşim ve ilişkiler açıklanmaya çalışılarak yapılmaktadır.

İşlevsel orman tanımları ise, ormanın arazi üzerindeki özelliklerine (ekolojik tanım) ek olarak ormanların toplum için taşıdığı anlam ya da farklı bir ifadeyle ormanın topluma sağladığı işlev veya işlevlere yer vermektedirler.(Cantürk Gümüş 2022)

Yasal açıdan **orman** ; 6831 sayılı Orman Kanunu Madde 1- deki orman tanımı "Tabii olarak yetişen veya emekle yetiştirilen ağaç ve ağaççık toplulukları yerleriyle birlikte orman sayılır." demektedir. (1.8.1956)

Başka bir ifade ile, oldukça geniş bir alanda, kendine özgü bir iklim yaratabilen, belirli yükseklik, yapı ve sıklıktaki ağaçların, ağaççık, çalı ve otsu bitkiler, yosun, eğrelti ve mantarlar, toprak altı ve üstünde yaşayan mikroorganizmalar ve de çeşitli böcek ve hayvanlarla, orman toprağının birlikte oluşturduğu hayat birliğine orman denir. (B.Aytuğ - 1976) Bu tanımda orman onu oluşturan birçok unsur ve bu unsurların oluşturduğu bir yaşam birliği olarak değerlendirilmiştir.

Orman ; "yüzde 10'dan yüksek oranda kapallık içeren en az 0.5 hektar (5000 m²) alan üzerinde yer alan en az 5 metre boya ulaşan ağaç örtüsüne sahip alanlar" şeklinde tanımlanmıştır. Yapılan tanıma ek olarak, öncelikli veya ağırlıklı olarak tarım ve hayvancılıkta kullanılmayan alanların da orman kapsamındadır.

Ormanlar, dünyanın önemli su, toprak, enerji, biyolojik çeşitlilik gibi varlıkları bünyesinde bulunduran bütüncül alanlardır. Yer kürenin karmaşık ve birbiri ile bağlantılı ekolojisini temsil eder ve küresel ekosistemin korunmasında büyük önem taşır.

Orman ekosistemi içerisindeki ağaçların ve diğer bitkilerin genetik yapıları, doğal koşullar altında yaşayabilmeleri için gerekli olan her türlü dayanışmayı içerecek şekilde gelişmiştir.